

Tlačová správa Kysuckej knižnice v Čadci

Vznik ČSR. Štátotvorný proces a jeho završenie.

Čadca (29. október 2018) – Kysucká knižnica v Čadci, pracujúca v zriaďovateľskej pôsobnosti Žilinského samosprávneho kraja, pripomínala verejnosti výročie vzniku republiky už od začiatku roka 2018 - sprístupnením výstavy knižných dokumentov, e-výstavou na svojej internetovej stránke, ale i rôznymi kultúrnymi a vzdelávacími podujatiami. Dňa 25. októbra 2018 sa v knižnici uskutočnil odborný seminár „Vznik ČSR. Štátotvorný proces a jeho završenie“, organizovaný v spolupráci s Kysuckým múzeom v Čadci. Odborné príspevky predniesli historici Mgr. Tomáš Adamčík, PhD. a PhDr. Alojz Kontrik.

Seminár priniesol mnoho zaujímavých informácií a zaujal študentov Strednej odbornej školy drevárskej a stavebnej z Krásna nad Kysucou i čitateľskú verejnosť. Vedúci oddelenia spoločenských vied a fondov, historik Tomáš Adamčík vo svojom príspevku priblížil udalosti, ktoré predchádzali vzniku ČSR. Boli to predovšetkým snahy Slovákov žijúcich v zahraničí, v USA i v Londýne, ktoré vyústili do Clevelandskej dohody, Pittsburskej dohody, Washingtonskej deklarácie a podnietili i vznik Československej národnej rady v Paríži. V tejto súvislosti vyzdvihol podiel významných osobností, ktoré ovplyvnili dejinný proces v Európe a to predovšetkým Tomáša Garrigua Masaryka, Milana Rastislava Štefánika, Eduarda Beneša, či Vavra Šrobára. Nezávisle od vyhlásenia Československej republiky dňa 28.októbra 1918 v Prahe, bola v Martine dňa 30.10.1918 podpísaná Martinská deklarácia, ktorou sa deklarovalo založenie Slovenskej národnej rady. Hlavnými iniciátormi tohto aktu boli Matúš Dula, Samuel Zoch, Andrej Hlinka, ale i 200 ďalších významných osobností kultúrneho a spoločenského života. V rokoch 1918 - 1919 preberala SNR správu nad úradmi, vznikali funkcie povereníkov a formovali sa miestne národné gardy. Koniec 1. svetovej vojny a vznik nového štátu sa však nezaobišiel bez ľudských obetí. O situácii na území Kysúc oboznámil študentov historik a etnológ Alojz Kontrik. Medzi vojakmi 71. pešieho pluku, ktorý bol nasadzovaný do prvej línie, bolo veľa Kysučanov - rovnako ako vo vzbuře pri Kragujevaci i v Československých légiách v Rusku. V období rozpadu Rakúsko - Uhorska nastal chaos a bezvládie, uhorské vojská, ale i rôzne ozbrojené bandy útočili a strieľali na civilistov. Na územie Kysúc si robili nároky i Poliaci a mali záujem predovšetkým o obce hovoriace goralským nárečím. V Čadci bol napokon zriadený Vojenský barakový tábor a situácia sa postupne stabilizovala. Dňa 4.11.1918 bol založený Miestny národný výbor, ktorý sa hlásil k rezolúcii Slovenského ústredného národného výboru. Medzi prvých

funkcionárov nášho mesta v novom štáte patrili Rudolf Mater, Ferdinand Hirsch a Viliam Janota. Seminár organizovaný pri príležitosti 100. výročia vzniku ČSR splnil svoje poslanie a bol dôstojným príspevkom k mnohým celoštátnym akciám a kultúrnym aktivitám. Odborní lektori Kysuckého múzea v Čadci, pán Tomáš Adamčík a pán Alojz Kontrík svojimi zaujímavými príspevkami priblížili účastníkom tieto zaujímavé informácie a prispeli k rozšíreniu ich vedomosti o historických udalostiach, ktoré ovplyvnili storočný dejinný proces i našu súčasnosť.

KK

Mgr. Helena Pagáčová
Kysucká knižnica v Čadci
Ul. 17. novembra 1258
022 01 Čadca

LATITUDE 49°26'12,154"N

LONGITUDE 18°47'5,862"E